België-Belgique
P.B.
2390 Malle
8/4670

DE KEMPISCHE GENEALOOG

Driemaandelijks Tijdschrift

Jaargang 12 - Nr 3/4
Juli-Sep 2000

Afgifte Kantoor : 2390 Malle

V.V.F. KEMPEN

VLAAMSE VERENIGING VOOR FAMILIEKUNDE
Gouw Antwerpen V.Z.W.
AFDELING KEMPEN - Rek. HBK 880-2179571-28

Verantwoordelijke Uitgever:
A.Van Steenbergen, Gagelhoflaan 47, 2980 ZOERSEL

AGENDA V.V.F. KEMPEN

Genealogische vormingsavonden: in principe telkens op de eerste maandag van de maand van 19.30 u. tot 22.00 u.
Indien die maandag op een feestdag valt, gaat de genealogische vormingsavond een dag later, op dinsdag, door. In de zomermaanden juli en augustus zijn we gesloten.Wegens de antiekbeurs, die in het kasteel plaats vindt tijdens de eerste helft van november, vergaderen we dan uitzonderlijk op de laatste maandag van oktober.
Al deze activiteiten gaan door in het kasteel de Renesse,Lierselei 30 te Oostmalle.
Resterende data voor het jaar 2000: de maandagen: 4 september, 2 oktober, 23 OKTOBER en 4 december.
Wij bieden: P.R. en B.S. van een steeds groeiend aantal gemeenten uit de regio; computerdemonstratie HAZA-DATA; bemiddeling; hulp aan beginnelingen; consultatie microfilms en -fiches; consultatie van de EUREKA-DATABANK met het uiterst snelle zoekprogramma.
Nu nog snellere gegevens beschikbaar door uitbreiding RAM-geheugen van onze computer en HP inktjetprinter
Haza-data cursussen:
-Speciale afspraken met verenigingen zijn mogelijk. Voor inlichtingen en inschrijvingen kan men terecht bij: Marc Van den Cloot Salphensebaan 24 te 2390 Malle. Tel: 03/3122654(na 17 u.)
Dienstverlening:
Verenigingen (Heem- en geschiedkundige kringen of andere) kunnen op V.V.F. Kempen beroep doen voor de organisatie van genealogische informatiedagen, voordrachten over genealogie, lessenreeksen familiekunde en dergelijke. Inlichtingen bij de secretaris.

VONDST

Nota : In den jare 1769 isser een placaert uijtgegeven, het welck verbiedt op pene van duijsendt guldens imant te trouwen met dispensatie in de roepen oft bannen, van imant anders gegeven, als van den eijgen Biscop.

Nota 2: Anno 1771. die 12 Junii edita est bulla ab illustrissimo Episcopo Antverpiensis, qua inhebitur omnibus Pastoribus assistere sponsalibus aut matimonio militarum prefectorum officiers, quibus, postquam milita valedixerint, adhuc persolvitur annua pensio, nisi prius exhibeant licentiam in scripsis obtentam a Supremo Duce seu Commendant Generael copiarum suae majestatis in belgio.

Wie in staat is ons een accurate en duidelijke vertaling van deze latijnse tekst te maken verzoeken wij ons deze te laten geworden voor publicatie in ons volgend nummer. Waarvoor onze beste dank bij voorbaat.

De Redactie

IS ER EEN VERBAND TUSSEN GENEALOGIE EN HET KLIMAAT?

Al surfend op het wereldwijde web, kwamen wij terecht bij de website van de uitgever van de grootste encyclopedie ter wereld de Encyclopedia Britanica, op het adres: http://www.britanica.com, onder de hoofding "Climate".
De huidige zomer is alleszins niet één van de beste, en geeft nu niet direct een aanwijzing voor een wereldwijde stijging van de temperatuur, zoals sommigen beweren, maar wel eerder voor de komst van een nieuwe ijstijd, zoals anderen menen.
Uit bovenvermeld artikel in de Encyclopedia Britanica blijkt echter dat ons klimaat voortdurend en dit meer dan we beseffen, onderhevig is aan fluctuaties in beide richtingen, kouder en warmer, en dit over relatief zeer korte periodes.

Momenteel worden de luchthavens overspoeld door reizigers die via "last minute" boekingen per vliegtuig de zon opzoeken, terwijl anderen alles in hun auto laden om binnen het bestek van enkele dagen het zonnige zuiden te bereiken.
Onze voorouders echter waren als het ware aan hun grond vastgeklonken en konden zich deze luxe niet permitteren. Het weer werd door God geschapen en hij wist best wat goed was voor de mensen: slecht weer was een straf voor de zonden en goed weer was een beloning voor het goede. Weersvoorspellingen werden als een godslastering aanzien en als dusdanig in enkele gevallen ook met de dood bestraft.Sindsdien is echter de toestand gelukkig veranderd en momenteel slaagt men er (meestal) in het weer voor enkele dagen juist te voorspellen. Onze weerkundigen hebben inmiddels ook ontdekt op welke manier zij het klimaat kunnen achterhalen dat in vroegere tijden op diverse plaatsen geheerst heeft.

Wij weten nu dat er in het verleden verschillende grote ijstijden zijn geweest, die ELK tien- of zelfs honderdduizenden jaren duurden.
De laatste grote ijstijd is ongeveer tienduizend jaar geleden ten einde gelopen.
Deze opwarming gebeurde niet geleidelijk en op een lineaire wijze maar kende fluctuaties in temperatuur en neerslag met een duur van enkele duizenden jaren. Ook binnen deze laatste periodes waren er nog fluctuaties met een duur van enkele eeuwen.
Deze klimaatswijzigingen hadden, door hun invloed op fauna en flora, een zeer grote impact op het leven van de mensen in vroegere periodes. Men was lokaal volledig afhankelijk van de weersomstandigheden, die een onmiddellijke weerslag hadden op de jaarlijkse oogst. Een opeënvolging van enkele mislukte zomers en natte winters had directe en catastrofale gevolgen voor de bevolking.
Ook de mens zelf is in staat door zijn levenswijze en activiteiten het klimaat te beïnvloeden. Dit gebeurde in Europa voor het eerst in de bronstijd toen een wijdverspreide ontbossing begon door het gebruik van houtskool voor het smelten van metaal en de beginnende landbouwactiviteiten.

Welke klimaatswijzigingen heeft men de laatste 2000 jaar zoal kunnen vaststellen?

1. De klassieke Romeinse periode

Dit was in onze streken een koudere periode in het begin van de eerste eeuw voor Christus, eerder droog en continentaal, zoals blijkt uit de duinen die toen ontstaan zijn.

2. De laat Romeinse periode

Na de eerste eeuw voor Christus is er bewijs voor een geleidelijke stijging van het zeeniveau: Romeinse gebouwen en veenlagen werden door deze stijging van het water bedekt in de Nederlanden, zuid Engeland en de Middellandse Zeegebieden.Deze warmere periode ging gepaard met het opdrogen van rivieren en het "verdrogen" van eertijds vruchtbare gebieden in zuid Europa en noord Afrika.Dit laatste gebied was in klassieke tijden de graanschuur van Rome, maar is heden ten dage meestendeels in een woestijn veranderd.

3. Post Romeinse en Karolingische tijd.

Deze langere periode loopt ruwweg van 400 tot 1000 jaar na Christus.
De voor Europa zeer belangrijke invallen van de Hunnen en de Gothen in west Europa zijn hoogstwaarschijnlijk het gevolg van een fundamentele verslechtering van de leefomstandigheden in hun traditionele woongebieden in centraal Azië..
Radiokoolstofdateringen en de studie van de oude Chinese literatuur hebben aangetoond dat, wanneer de ijskappen in de omringende gebieden groot waren er veel smeltwater vloeide naar de bronnen, rivieren en meren aan de rand van de woestijn, dit tot gevolg had dat de nederzettingen daar bloeiden en de bevolking sterk aangroeide. In warmere tijden verminderde de watertoevoer aanzienlijk en verslechterden de leefomstandigheden drastisch. De bevolking had geen middelen van bestaan meer en trok westwaarts op zoek naar betere leefomstandigheden.

4. De Vikingperiode

De wereldwijde opwarming met hoogtepunt in de 10de eeuw, ook "vroegmiddeleeuwse warme periode" of "klimaatoptimum" genoemd, duurde nog ongeveer twee eeuwen, alhoewel er een korte daling was in de periode tussen 1030 en 1070.
De Vikings trokken weg uit hun traditionele gebieden kwamen via de grote rivieren tot in de Krim en exploiteerden daar zoutpannen, bewijs van een hoge verdamping ten gevolge van een warmere klimaatperiode.
In de arctische regionen was er in de tiende tot de twaalfde eeuw een sterke nautische activiteit van de Vikingen. In het milder klimaat van deze periode slaagden zij er in nederzettingen te vestigen in Groenland(Erik de Rode in het jaar 985 na Christus) en Noord-Amerika (Vinland, in het jaar 1000 na Christus)

5. De middeleeuwse koele periode

Deze periode loopt van rond 1250 tot 1500 na Christus. Metingen van de zonneactiviteit wijzen uit dat deze daalt van 1250 tot 1350, een korte tijd stijgt van 1350 tot 1380 en daarna een fenomenaal laagtepunt bereikt in de volgende periode tot 1500. Dit ging gepaard met koud en nat weer, zoals blijkt uit de studie van pollen en de groei van stalactieten. In deze tijd ook werden de nederzettingen in Groenland verlaten wegens het oprukkend pakijs.
Wat de omgeving van IJsland betreft, daar evolueerde het pakijs als volgt: van een zero bedekking voor het jaar 1200 tot een acht weken in de 12de eeuw, oplopend tot 40 weken in de 18de eeuw en terug dalend tot 8 weken in de 19de eeuw.
Wij citeren in dit verband een passage uit Prisma uitgave "Geschiedenis van Frankrijk" door Pascal Balmand (ISBN 90 274 4432 3) blz. 95: " In de jaren 1315-1317 heerst er massale hongersnood, een gevolg van uitzonderlijk slechte klimatologische omstandigheden".

6. De kleine ijstijd.

Deze loopt van de jaren 1500 tot 1850 en kan voor oplettende genealogen die in deze tijd beland zijn, aanwijzingen opleveren voor deze klimaatverslechtering.
De overheersende westenwinden zakten tot een lijn die 500 km zuidelijker lag dan nu, zodat de koude continentale klimaatcondities konden doordringen in meer zuidelijk gebied.
Opmerkelijk is het feit dat in het begin van deze periode door Breughel veel winterse landschappen werden geschilderd.
Gezien de mensen in die tijd zeer afhankelijk waren van de natuur voor hun eerste levensbehoeften, moet de verslechtering van het klimaat in de 16de eeuw beschouwd worden als een belangrijke demografische factor.
De afwezigheid van zonnevlekken na 1645 werd bij middel van de toen recent ontdekte telescoop door de astronomen waargenomen en de "aurora borealis" of het noorderlicht, dat ontstaat door het binnendringen van hoogenergetische zonnepartikels in onze atmosfeer, was zo zelden te zien dat het verschijnsel als onheilspellend werd beschouwd. De sneeuwgrens daalde en de gletsjers bereikten hun grootste lengte rond 1670.
Al deze verschijnselen wijzen op een periode van ongunstige weersomstandigheden, gekarakteriseerd door koude winters en natte zomers. Een vermindering van 1% in de zonnestraling correspondeert met een vermindering van het groeiseizoen met drie weken en verlaagt de hoogte waarop nog gewassen groeien met ca 175 meter. Gegeven het feit dat de mensen toen meestal al minder vruchtbare gebieden bewerkten en hun directe afhankelijkheid van de groei van de graangewassen, had tot gevolg dat diegenen die marginale gebieden bewerkten, of meer noordelijk woonden, al vlug te maken kregen met een gevoelige verkorting van het al krappe groeiseizoen. Ook anderen leden onder deze ongunstige en grillige weersomstandigheden.
In de strenge winter van 1708/1709 bevroren de rivieren, ook de snelstromende Rhône, en groepen wolven schuimden het franse platteland af op zoek naar voedsel. Na de langdurige vorst die wijnaanplantingen en olijfbomen vernielde, stonden ook de andere gewassen onrijp en onvolgroeid op het veld..De oogst was zo catastrofaal dat de broodprijs verviervoudigd was in december van dat jaar.
Minder spectaculair, maar nog dodelijker, was de voortdurende opeénvolging in die periode van koude lentes en natte zomers. Zo was er in de periodes 1647-52 en 1691-95 een grote sterfte onder de franse bevolking (en hoogstwaarschijnlijk ook in onze streken), waarvan deze zich maar moeizaam herstelde. De slechte oogsten en het teruglopen van het bevolkingsaantal had ook gevolgen voor de inkomsten van de toenmalige regeringen en/of staten.
Wellicht is dit dan ook de reden of één van de redenen van de veelvuldige volks- en andere tellingen die op het einde van de 17de en het begin van de 18de eeuw in onze contreien werden gehouden en die de basis vormden voor het innen van allerlei belastingen. Uit meerdere van die tellingen blijkt overigens dat een hoog percentage van de bevolking, dat zoals wij nu zouden zeggen "onder de armoedegrens " leefde, moest geholpen worden door de gemeenschap, via de "tafels van de H.Geest", de kerkelijke voorlopers van onze moderne instellingen voor sociale opvang.
Na 1850 kwam er een kentering met een geleidelijke opwarming tot 1950.
Diegenen die bij hun genealogische opzoekingen pertinente aanwijzingen hebben gevonden van een correlatie tussen deze klimaatsomstandigheden en de impact daarvan op het toenmalige leven, zouden ons ten zeerste verplichten, indien zij deze gegevens aan ons zouden kenbaar maken, eventueel voor publicatie in dit tijdschrift.

ANDRE VAN STEENBERGEN

KOSTEN BIJ BEGRAFENIS EN UITVAART IN DE 17de EEUW TE TURNHOUT

In het leven van een mens staan drie gebeurtenissen centraal:
- geboorte
- huwelijk (of wijding)
- begrafenis

Deze "rites de passage" kunnen niet voorbijgegaan worden: ze zijn omringd door talrijke gebruiken die in de loop der jaren evolueren, maar heel wat geld vereisen.
In 1990 verscheen een boek getiteld "Elks deel op 't laatste is het graf. Een Turnhouts verhaal over begraven en het oude kerkhof" door H. de KOK en E.WAUTERS.
Het werk bevat niet alleen een uitvoerige studie over alles wat betrekking heeft op begrafenissen, zo brengt het niet alleen de opgave van de nog bestaande zerkstenen, maar ook de tekst van de grafstenen op het oude kerkhof van Turnhout in de Kwakkelstraat.
Niet alles kon gezegd worden. Als aanvulling brengen we enkele voorschriften uit de 17de eeuw in verband met de financiële lasten, die een familie toen moest dragen om hun overledene met de nodige plechtigheden te laten begraven.
Vooraf dient opgemerkt dat er een onderscheid dient gemakt tussen de begrafenis (sinking) en de kerkelijke plechtigheid. Het kwam er op aan de overledene zo vlug mogelijk ten grave te dragen. Deze teraardebestelling werd meestal de dag zelf gevolgd door de uitvaart, maar beide konden ook op een verschillende datum gehouden worden.
Er waren toen drie verschillende klassen in de uitvaartplechtigheden : het verschil kwam tot uiting in:
- het luiden der klokken
- de hoeveelheid waslicht
- het baarkleed.

De prijs die hiervoor moest betaald worden werd door de magistraat vastgesteld na afspraak met de kerkmeesters.
Het tarief werd meer dan eens gewijzigd, o.a. wanneer de kerkfabriek zware onkosten moest maken. Een voorbeeld: bij het herstellen en vergieten van klokken, zoals in 1650, toen de grote klok werd hergoten.

De teksten van de volgende reglementen zullen dit alles duidelijk maken.

Tekst I: - De eerste vermelding over het klokgeluid komt voor in de kerkrekeningen 1649-1651. In 1649 had Martin Maréchal een klok gegoten, in 1640 volgden enkele klokjes en in 1650 het hergieten van de grote klok. De tarieven van de verschillende baarkleden werden later bijgeschreven.

Tekst II: - Ordonnantie van de magistraat in verband met de begrafenissen en uitvaarten 2de helft 17de eeuw.

Tekst III: - Reglement opgetekend in de Kerkrekeningen 1673-75, 13-14.

I. Anderen ontfanck ten behoeve vande voors. kercke vervallen ter saecken van kercken rechten over de begraeffenisse ende vuijtvaerden geschiet sijnde met het grootste geluijt der selver kercken blijckens des rendants manuale.

- Inden iersten staet te weten dat mits het vergieten ende groote verbeteringe vande clocken ende geluijden der voorschreven kercke bijde heeren magistraet deser stadt ende vrijheijt met advies vande kerckmeesters der selfver kercke over het geluijt der kercken rechten ten eijnde der begraeffenissen ende vuijtvaerden is gemaeckt eene provisionele ordonantie waer bij over het grootste geluijdt soo wanneer het vuijtvaert ende begraeffenisse t' saemen geschiet is gestatueert thien gulden ende geschieden de wtvaerden apaert derthien gulden, het waslicht niet minder als dertich pondenende voorden grave oft plaetse inde kercke drij gulden twelf stuijvers d' welck alhijer is dienende voor Memorie

- Item voor het tweede geluijdt geschiedene de wtvaert tsaemen vier guldens, ende als de wtvaert wort naer gehouden vijff guldens, voor de plaetse inde kercke alsvoor drij gulden ende twelf stuijvers ende het waslicht ten minste achthien ponden, maer als de begraeffenis metten voorschreven geluijdt geschiet op het kerckhoff gestaen met twelf ponden dus hijer insgelijck Memorie

- Item het derde geluijdt gedaen worddende mette noenclocke ende groote schelle over de begraeffenissen ende vuijtvaerden tsaemen twelf stuijvers ende ses ponden wassche quod valet wederom alsvoor Memorie

- Item voor het kindergeluijdt met drij groote schellen op ijeder begraeffenisse sesendertich stuijvers, ende voor het waschlicht dije inde kerke wordden begraven drij ponden; alles blijckens de lijste daerover ten manuale des rendants gestelt, dus wederom Memorie

- Item staet te weten dat de voorschreven kercke sijn competerende verscheijde baercleeden gecocht bijden voorgaende kerckmeesters Jan Merttens wanneer het wordt gehaelt om opde baere te leggen voor dijen dach vijfthien stuijverss.

- Item soo lange het selve staet opde baere inde voorschreven kercke daeghs insgelijcx twee stuijvers.

- Item soo competeert de voorschreven kercke als noch eenswert baercleetmet een wit cruijs , soo wanneer tselfve wort gehaelt om opde baer geleijdt te worden, te weten een swert baercleet met een root cruijs ende wanneer tselfve wordt gehaelt om op de baere geleght te wordden wort van dijen dach alles vervolgens des rendants manuale betaelt twintich stuijvers.

- Item soo lange het selfve staet opde baere inde kercke sal daeghs voor de voorschreven kerkck prouffiteren twee stuijvers.

- Item het tweede cleet wesennde with wort betaelt soo proffieert de voors. kercke voor dijen dach vier stuijvers.

- Item voor ijder dach staende op de baere inde kercke, eenen stuijver; allen de welcke den rendant deser sal voor ontfanck grenghen onder de begraeffenissen ende wtvaerden geschiet sijnde soo metten grooten geluijde, middel geluijdt als het derde, quod valet alhijer insgelijccx

Memorie

Stadsarchief Turnhout, Kerkrekeningen Sint-Pieter, 1649-1651, 44-46

II.Provisionele ordonnantie gemaeckt bijde magistraet van Turnhout met advijs vande kerckmeesters van Ste-Peeters kercke op het geluijt over de Begraeffenissen ende wtvaerten te geschieden in de Hooftkercke van Ste-Peeters voors.

- Inden iersten soo wanneer ijemant wort begraeven met het grootste geluijt, sal daer voor moeten betaelt worden thien gulden. tsij oft de wtvaert tsamen wort gehouden oft niet, dico 10 g.

- het wtvaert d'welck daernaer souden comen gehouden te worden, sal daer voor moeten betaelt worden drij rinsgul. dico III g.

- Item voor de vigilien te moeten geschieden, sal aenden cappitule betaelt worden, te weten voor ieder canonninck ende cappelaen ses stuijvers, comt voorde presente.

- Item voor ijeder canonninck die begraeffenisse geaccompagneert hebbende, ses stuijvers, dico VI st,

- Item voor de choralen int gros ses stuijvers, dico VI st,

- Item voor duijtse scholieren die de selve ter begraeffenisse sullen willen roepen, aen ijeder schoolkint een wittenbroot naer discretie te geven.

- Item het waschlicht en mach niet minder sijn als dertich pont, dico XXX pont

- Item sal de plaetse inde kerck te verkiesen betaelt worden ter somme van drij guldens ende twelff stuijvers, dico II g. XII st,

- Item voor de luijers tot acht int getal, t' recht vanden coster daerin gereeckent, te weten tsavonts opde sinckinge ijder vier stuijvers is t' samen XXXII st.

- Item soo wanneer de begraeffenissen geschiet daechs naerde sinckinghe, comt ijder man tot acht int getal den coster daerin gerekent, voor d'luijen, soo van sinckingen als begraeffenisse tsamen ses stuijvers ende dit alles bij provisie valet II gl. VIII st.

Tweede geluijt

- met drij clocken de bregraeffenisse tsij sonder oft metter wtvaert vier gul., dico IIII g.

- Item het wtvaert, soo wanneer het wort saer naer gehouden, eenen gulden, dico I g.

- het waslicht niet minder als achtien pont, dico XVIII pont

- de plaetse inde kercke alvoor IIIg. XII st.

- het waslicht voorde gene die op het kerckhoff begraven worden, twelff pont, dico XII lb.

- Item voorden coster ter saecken van het luijen tsavonts ende t' sanderdaechs opde begraeffenisse sessendertich stuijvers, dico XXXVI st.

- Item saet een ijeder borger oft ingeseten vrij opde begraevenis oft wtvaert (gebruijck hebbende het tweede geluijt) de vigilien doorde heeren vanden capittele te doen ofte niet, d'welck alhier voorden tegenwoordigen kerckmeester als in het toecomende dient voor advijs ende waerschouwinge om den goeden ingesetenen des noodigh hebbende, hier over t' adverteren, dwelck oock plaetse grijpt in het derde geluijt ende kindergeluijt.

Het derde geluijt

- Te weten met de noen oft derde clocke ende groot schelle opde begraeffenisse t' sij sonder oft met den wtvaert twelff stuijvers, dico XII st.

- Soo wanneer den wtvaert naer wort gehouden achtien stuijvers, dico XVIII st.

- voor het waslicht VI pont

- Item aenden coster over het luijen van t' savonts ende t'sanderdaechs daernaer opde begraeffenisse bij provisie twelff stuijvers, dico XII st.

Het kerck kinder geluijt

- met drij groote schellen sal op ijeder begraeffenis betaelt worden eenen gulden sesthien stuijvers, dico I g. XVI st.

- Item voor de plaetse inde kercke sessendertich stuijvers, dico XXXVI st.

- Item voor het waschlicht die inde kercke begraeven worden drij pont, dico III pont

- de kinderen begraeffenisse op het kerckhoff, te betaelen volgens d'out gebruijck

- Item aenden coster over het geluijt vier stuijvers, dico IIII st.

Stadsarchief Turnhout, nr 2228. Register van de cijnsen van de stad, h.geest, almoesseniers ende andere profijten van renten, 103-105.

III. Anderen Ontfanck ten behoeve der voorschreven kerkce vervallen over der selver rechten van begraeffenisse ende wtvaerden geschiedende met het groot geluijt dere voorschreven kercke waervorens betaelt wort mits het hergieten ende verbeteringe der clocken in conformiteijt der ordonnantien daerover gemaeckt thien guldenen ingevalle die wtvaert alsdan mede geschiet ende geschiedende de wtvaert apaert dertien rinsguldens

- Item den waslicht tot dese begraeffenisse en is niet minder als dertich ponden waslicht (op rand: rechten vant waslicht)
- Item voorde plaetse vande begraefenisse inde kercke moet betaelt worden drije guld. ende twelff stuijv. (op rand: rechten van de begraeffenisse)
- Item voor het gebruijck van beste baercleet deser kercke over de begraeffenisse de somme van twintich stuijvers, ende soo lange t ' seve leijdt opde baere van het graff daechs twee stuijv. (Op rand: rechten van de baercleeden)
- Item voor het gebruijck vant wit baercleet ten daege vande begraeffenisse insgelijcx twee stuijvers.
- Item voor het gebruijck van het gemeijn swert baercleet met een wit cruijs over de begraeffenisse vier stuijvers, ende soo lange t' sleve leijt opde baere daeghs enen stuivers.

Stadsarchief Turnhout, Kerkrekening Sint Pieter, Sint Jan 1673- Sint Jan 1675,13-14.

VIERDE GENEALOGISCHE DAG BRABANT IN HET TEKEN VAN DE CRIMINALITEIT

Elke familie heeft wel zijn zwart schaap. Iemand die in aanraking kwam met de justitie in verband met een overtreding of misdrijf. Op de vierde genealogische dag kunnen belangstellenden over deze voorouders meer te weten komen. Het Rijksarchief in Noord-Brabant presenteert op deze dag nieuwe geautomatiseerde indexen op strafvonnissen van Brabantse rechtbanken. Rond de thema's genealogie en rechtspraak worden tal van lezingen gegeven. Zij kunnen ook deelnemen aan een workshop over onderzoek naar criminele voorouders, georganiseerd door het Rijksarchief.

Geïnteresseerden kunnen de nieuwste snufjes op het gebied van stamboomonderzoek vinden op de genealogische markt. Tussendoor is er veel ruimte om contacten te leggen en informatie uit te wisselen. Deze dag wordt georganiseerd door de stichting Brabants Heem en het Rijksarchief in Noord-Brabant. Ook wordt de nieuwe onderzoeksgids over het gebruik van cijnsregisters ten doop gehouden.

Locatie:	's Hertogenbosch, Rijksarchief in Noord-Brabant
Tijdstip:	16 september 2000, 10.00 - 16.30 uur.
Deelname kosten:	fl. 10,- (exclusief lunch), vooraanmelding fl. 7,50 (exclusief lunch) fl. 15,- (inclusief lunch)
Aanmelding:	Op de dag zelf of door vooraanmelding. Bij vooraanmelding het bedrag overmaken voor 1 september 2000 op Postbank 1076790 t.n.v. Rijksarchief in Noord-Brabant o.v.v. Genealogische Dag, naam, adres, het aantal toegangsbewijzen en/of lunches

WANBETALERS ZIJN VAN ALLE TIJDEN

Eeuwen geleden vertrouwde Erasmus zijn kijk op het mens-dom toe aan zijn wereldverspreid boek "De Lof der Zotheid".
Hierin schreef hij zijn bevindingen neer over de verschillende soorten mensen: hun ambities, hun karakters, hun dwaasheden en noem maar op. Dit alles was zo levensecht dat er tot op heden niets aan moest gewijzigd worden. Sinds het begin van de mensheid is er niets veranderd.
Er zijn altijd mensen geweest die zich belangrijker en gewichtiger willen voordoen dan ze in werkelijkheid zijn. Een voorbeeld hiervan wordt ons getoond door een post uit de kerkrekeningen der Sint Pieterskerk van Turnhout, Sint Jan 1673 - Sint Jan 1675, 17 vo-18.
De tekst luidt als volgt:

" Ende alsoo de huijsvrouwe van d'heer Ripperda gelogeert geweest sijnde ten huijse der weduwe Willem van Alphen opden vijffthienste februarij vanden voorn.jaer XVIc vijffenseventich met het groote geluijt in dese kercke is begraven, waerover de selve kercke mede voor eenen dach gebruijck vant baercleet soude goetcomen eene somme van vijfftien rinsguld. ende acht stuijvers blijckens des rendants manuale. Ende want den voorschreven Ripperda hem heeft vluchtich gemaeckt ende begeven buijten dese vrijheijt sonder dat men t'sedert oijnt vanden selven heeft gehoort, veele min dat den rendant daer van eenige betaelinge heeft connen becomen, gelijck U.E. ende alle de werelt kennelijck is, ende t' ghene dese kercke naer alle apparentie beneffens meer andere crediteuren sal genootsaeckt wesen te moeten verliesen, Soo wort t'selve alhier alleenelijck maer wtgetrocken voor memorie, doch wort dese kercke geheel gelaeten ingevalle van eenige becominge der somme voors., dico oversulcx Memorie

Wie was deze heer Ripperda? Een koopman? Een bedrieger? Het werd niet gezegd.
Eén zaak staat nochtans als een paal boven water: Ripperda was "ribbedebie" en "vergat" zijn schulden te betalen!

E. VAN AUTENBOER

DE MACHTSSTRUCTUUR IN HET ANTWERPEN VAN DE 16de EEUW

Genealogen die bij hun opzoekingen teruggaan tot de oudere tijden, worden dikwijls geconfronteerd met allerlei namen van functies en beroepen, die momenteel niet meer bestaan of die een volledig andere inhoud hebben gekregen.Ik denk hier aan namen zoals : schout, binnen- en/of buitenburgemeester, amman, drossaard enz.
Zonder enige aanspraak op volledigheid, trachten we in deze uiteenzetting, aan de hand van een beschrijving van deze functies uit het boek "Het wonderjaar"(1566-1567) van Kanunnik Floris Prims, een tipje van de sluier op te lichten om voor de genealogen die hier nog niet mee vertrouwd zijn, het kader te schetsen, waarin de door hen opgezochte voorouders leefden en werkten.
In de beschouwde periode rekende men nog volgens de zgn. "Paasstijl" d.w.z. het jaar liep van Pasen tot Pasen: het jaar begon op Pasen 14 april 1566 en eindigde op Paaszaterdag 29 maart 1567. Het duurde immers nog tot 24 februari 1582 vooraleer paus Gregorius XIII, na voorbereidend werk van een commissie van theologen en mathematici, in de pauselijke bul "Inter Gravissimas" de hervorming van de kalender aankondigde.
Deze aanpassing gebeurde in onze streken, de zuidelijke Nederlanden, op 20 december 1582: de daaropvolgende dag was men ineens op 31 december 1582 aanbeland en begon de Gregoriaanse kalender, die de anomalieën, ontstaan door de onnauwkeurigheid van de Juliaanse kalender, ingevoerd door Julius Caesar, moest wegwerken.
De stad Antwerpen en onze Kempen maakten in die tijd deel uit van het hertogdom Brabant. De titel "Hertog van Brabant" werd gevoerd door de zoon en opvolger van keizer Karel V, de Spaanse koning Philips II, die het grootste gedeelte van zijn tijd in Spanje vertoefde en zich hier liet vertegenwoordigen door zijn zuster Margareta van Parma, die optrad als regentes. Staatkundig waren deze Nederlanden in 1566 ingedeeld in provinciën met aan het hoofd een gouverneur. Aanvang 1566 was de toestand als volgt:

Brabant	gouverneur:	geen (de regentes zelf)
Mechelen		geen (later Hoogstraten)
Limburg en Overmaas		Durbuy
Luxemburg		Mansfelt
Gelder en Zutphen		Meghem
Vlaanderen en Artois		Egmont (de graaf van..)
Holland-Zeeland, Westfriesland, Utrecht		Oranje (Prins Willem van)
Namen		Berlaymont
Oostfriesland (Drente etc.)		Arenberg
Het Doornikse		Montigny
Henegouw (en Kamerijk)		Bergen (op 1.7 .1566 Noircarmes)

I. VERTEGENWOORDIGERS VAN HET CENTRAAL GEZAG IN ANTWERPEN

1. De *DROSSAARD*

In de eerste plaats vermelden we hier "de Drossaard van Brabant" nl. de eerste officier van justitie, die de hertog vertegenwoordigde. Hij is de "*vanger*", die de gevangenen aan het gerecht moet overleveren en hij verzekert tevens de *uitvoering* van de rechtspraak

Voor de uitvoering van zijn taak beschikt hij over gewapende *knapen* of knechten, wiens harnas en geweer door de domeinen (het hertogdom) wordt bekostigd.
Zijn eerste taak is de wegen van Brabant te vrijwaren van straatrovers en vagebonden, maar hij zal ook de "*schouteten*" bijspringen, waar nodig.
In 1566 beschikte de drossaard over 100 voetknechten en 50 paarden of ruiters, maar deze aantallen zijn niet absoluut en fluctueren volgens de draagkracht van de hertogelijke financiën.
Onder de drossaard van Brabant stonden "*zes principaele officiers van justitie*"

1. de meier van Leuven
2. de amman van Brussel
3. de schout van Antwerpen - markgraaf van het land van Ryen
4. de schout van 's Hertogenbosch
5. de meier van Tienen
6. de baljuw van "den Walschen lande" van Brabant.

Te Antwerpen is de schout van Antwerpen " hoofd van de justitie in 't criem" of anders gezegd in criminele of strafrechterlijke zaken.
Onder hem staan de zes "schouteten" van:

- Herentals
- Lier
- Zandhoven
- Turnhout
- Kontich
- het Waterland (Noorderpolders)

Zelf heeft de schout van Antwerpen buiten de stad en de vrijheid van Antwerpen ook nog de "justitie in 't criem", als markgraaf namelijk, in het overige markgraafschap van het land van Ryen. Naar deze hogere waardigheid zal men de schout van Antwerpen meestal "mijnheer de markgraaf" heten.
Sinds 1435 fungeerde er tevens een "onderschout", die bijna hetzelfde gezag had als de schout, doch die slechts optrad bij afwezigheid of ziekte van de schout.
Onder deze schout-markgraaf fungeren:

- de klerk van den bloede (griffier)
- de steenwaarder (cipier)
- de hangman (de beul)

Binnen de stad diende de schout overleg te plegen met de schepenen over het aantal leden van zijn politiemacht. Zo had hij onder het bewind van keizer Karel V in de stad de beschikking over 20 knapen.
Daarnaast beschikte hij ook over een eigen lijfwacht van hellebaardiers of "hartsiers" uit de schuttersgilde van die naam die in 1488 was opgericht (haertsiers van den Croone), en die werd gerekend zowel van de kroon als van de stad te zijn.
Over het politierecht van de schout-markgraaf binnen de stad was er vaak betwisting met het college, wat de uitvoering van zijn werk ernstig belemmerde, telkens er meningsverschillen en/of betwistingen waren met het college.

2. De *AMMAN*

Naast de schout-markgraaf dienen wij in de tweede plaats de "*amman*" te vermelden, die optrad als rechterlijk officier van de centrale regering: hij was "*maander*" en "*volbrenger*" in alle civiele zaken, zoals de schout dit was in criminele of strafrechterlijke zaken.

Zijn klerk, die de partijen moet dagvaarden, heet "dienaar van de Lange roede of Langeroede", bij vergelijking met de vier "Korteroeden", die dagvaardden voor het college.

De bovenvermelde instanties vertegenwoordigden dus de centrale macht in die tijd.
Van kasteel, kazerne, garnizoen of dergelijke was geen sprake: de centrale regering rekende op de getrouwheid van "haar goede stad", van wie de vestingen, de schuttersgilden en de burgerlijke wacht waren gebouwd en opgericht om het gezamenlijke vaderland te beschutten, buiten alle wederzijds wantrouwen om.

II. DE STADSMAGISTRAAT

Als hoogste gezagsorganen vinden wij hier:

- de twee "borchmeesters" ofte burgemeesters
- het college van schepenen
- de "Maandagsche Raad"
- de "Breede Raad"

1. De "*BORCHMEESTERS*"

Deze zijn, bij een democratische crisis, in 1409-1411 uit het schepencollege ontstaan, evenals tevoren de twee rentmeesters of "tresoriers". Bij de creatie van de functie van deze twee borchmeesters bekwam de hertog tijdens de onderhandelingen dat één van de twee borchmeesters ***buiten*** het college zou gekozen worden. Dit was de "*buitenburgemeester*", gekozen door de "commissarissen der regering" uit de *oud-schepenen*.
De andere burgemeester, de "*binnenburgemeester*", was tevens schepene. Deze binnenburgemeester is het hoofd van de schepenen in alle zaken van recht en hij beslist als president van de rechtbank of een zaak voor de Vierschaar of voor het College komt. Maar "alleen" kan hij verder niets, aangezien de schepenen steeds per twee dienden op te treden.

De buitenburgemeester, die in eer voorop staat, is het hoofd van alle zaken van politie en hij vertegenwoordigt de stad op dagvaarding ten hove. De ordehandhaving in de stad berust tegelijkertijd bij hem en bij de schout. Hij is ook het hoofd van de gilden en van de burgerlijke wacht, wanneer deze is opgeroepen. Deze gedeelde verantwoordelijkheden gaven vanzelfsprekend vaak aanleiding tot conflicten tussen de schout-markgraaf en de buitenburgemeester.

2. Het "***COLLEGE VAN SCHEPENEN***" of "***DE SCHEPENBANK***"

De rechts- en administratiemacht - met de uitvaardiging der stadsverordeningen - behoorden echter "naer oude costuyme" aan het college gezamenlijk.
Oorspronkelijk waren deze schepenen twaalf in getal, waarbij tot het jaar 1356 het schepenambt binnen enkele oude families bleef, maar in de door ons beschouwde periode was het aantal schepenen tot 18 opgelopen.Het schepencollege werd in deze tijd ieder jaar, op de derde zondag na Pasen, voor de helft hernieuwd. Daartoe kwamen de commissarissen der regering naar Antwerpen. De negen nieuwe schepenen zouden door hen gekozen worden uit:

- 9 kandidaten voorgedragen door de burgemeesters en de hoofdmannen van de poorterij
- 18 kandidaten voorgesteld door de oud-schepenen.

Eens het schepencollege aldus hernieuwd, koos dit uit zijn schoot de nieuwe binnenburgemeester, dit is zijn voorzitter, en, onder de oud-schepenen, maar op aanbeveling van het Hof, de buitenburgemeester.

3. De ***MAANDAGSCHE RAAD***

Daarna verkoos de Wet de twaalf raadslieden die "de Maandagsche Raad" zouden bijwonen; dekens van bepaalde ambachten die, om beurt, recht hadden op vertegenwoordiging. Maar deze Maandagsche raad had slechts raadgevende, geen beslissende stem, zoals de Breede Raad.

4. De ***BREEDE RAAD***

Naast het college is er de Breede Raad als meester over de stad.Deze raad is samengesteld uit vier delen of leden, die elk één stem hebben:

- de schepenen
- de oud-schepenen
- de wijkmeesters der poorterij
- de dekens der geprivilegieerde ambachten.

De onderscheiden leden moesten, in principe, bij meerderheid hun stem bepalen voor de eigen groep, maar tot een geldig besluit van de Breede Raad moesten de vier leden het aldus tot eenstemmigheid hebben gebracht.Bij het vierde lid van deze Breede Raad, de geprivilegieerde ambachten, was er nog de verwikkeling gekomen van een groepering in drie kamers onder de hoofdambachten van de Schippers, de Meerseniers en de Lakenbereiders.
Al stond het niet in costuyme of in de privilegiebrief, toch was het in het midden van de 16de eeuw zo dat één der drie hoofdambachten dit vierde lid blokkeren kon en ipso facto ook elke stemming in de Breede Raad.Aangezien de Staten van Brabant samengesteld waren uit de abten, de edelen en de *gedeputeerden der hoofdsteden*, en deze laatsten slechts mochten spreken naar den "last" of de "commissie" die ze van hun stedelijke magistraat ontvangen hadden, en dat voor tal van punten deze last niet alleen door de meerderheid der schepenen maar door de eensgezindheid van de Breede Raad moest worden goedgekeurd, was het aldus mogelijk dat bij voorbeeld een schipper de koninklijke beden kon blokkeren of toch minstens ernstig hinderen.Zo ver was de democratie in die tijd al gevorderd, al moeten we hierbij niet uit het oog verliezen dat de steden in die tijd zeer wantrouwig stonden tegenover het hoger gezag, wiens streven er sinds lang op gericht was de stedelijke vrijheden zo veel mogelijk te beknotten. Waken over deze privilegies was zowat de hoofdtaak geworden van *de twee pensionarissen* van de stad, die elke nieuwe verordening van hogerhand minutieus bestudeerden om te zien of er iets in vermeld werd, dat indruiste tegen de "vrijheden" die de stad vroeger van de hertog had bekomen.

Over welke politie en militaire macht beschikte nu de stad?

We vermeldden reeds de vier Korteroeden, dienaren in het stedelijk rechtswezen, waarbij nog *sergeanten* kwamen.

Militair had de stad ook verplichtingen tegenover het hertogdom, de *zes gewapende gilden*:

- oude voetboog
- jonge voetboog
- oude handboog
- jonge handboog
- hartsiers of schermers
- kolveniers

konden in geval van oorlog opgevorderd worden om de hertog bij te staan in de strijd. Bovendien kon de magistraat *de burgerlijke wacht* oproepen in iedere wijk, onder wijkmeesters, honderste en tienste mannen.

Wij hopen dat deze uiteenzetting, alhoewel summier en onvolledig, voor velen een mogelijk hulpmiddel kan zijn om zich enigszins te oriënteren als zij te maken krijgen met deze structuren of deze benamingen bij hun genealogisch opzoekingen.

ANDRE VAN STEENBERGEN

LIJST BESTUURSLEDEN

Voorzitter:	Eugeen Van Autenboer Oude Vaartstraat 64 2300 Turnhout 014/414651	
Ondervoorzitter:	Marc Van den Cloot Salphensebaan 24 2390 Malle	03:3122654
Secretaris:	Andre Van Steenbergen Gagelhoflaan 47 2980 Zoersel	03/3833869
Penningmeester:	Vic Bertels Th. de Renesselaan 1 2390 Malle	03/3122989
Bestuursleden:		
Florent Bosch	Turnhoutsebaan 36 2390 Malle	03/3120906
Ludo Dierckx	Steenovenstraat 43 2340 Beerse	014/612165
Gerard Keysers	Berkenlaan 8 2275 Poederlee	014//882284
Ingrid Lenaerts	Duifhuisstraat 3 Bus 7, B-2300 Turnhout	014/419661
Frans Renaerts	St Jozeflaan 78 B-2400 Mol	014/814827
Andre Sannen	Achterbos 208 2400 Mol	014/319326
Wim van Hout	Polderstraat 30 2360 Oud-Turnhout	014/416572
Leo Van der Straeten	Kruisboogstraat 58 B-2200 Herentals	014/215395

België-Belgique
P.B.
2390 Malle
8/4670

DE KEMPISCHE GENEALOOG

Driemaandelijks Tijdschrift

Jaargang 12 – NR. 4 OKTOBER – DECEMBER 2000

Afgifte Kantoor : 2390 Malle

V.V.F. KEMPEN

VLAAMSE VERENIGING VOOR FAMILIEKUNDE
Gouw Antwerpen V.Z.W.
AFDELING KEMPEN - Rek. HBK 880-2179571-28

Verantwoordelijke Uitgever:
A.Van Steenbergen, Gagelhoflaan 47, 2980 ZOERSEL

AGENDA V.V.F. Afdeling KEMPEN

GENEALOGISCHE VORMINGSAVONDEN:

In principe telkens op de eerste maandag van de maand van 19.30 u. tot 22.00 u.
Indien die maandag op een feestdag valt, dan gaat de genealogische vormingsavond een dag later door, op dinsdag.
In de zomermaanden juli en augustus zijn wij gesloten en, wegens de antiekbeurs in het kasteel telkenjare tijdens de eerste helft van november, vergaderen wij dan uitzonderlijk op de laatste maandag van oktober, **dit jaar maandag 30 oktober 2000.**
Al deze activiteiten gaan door in het kasteel de Renesse, Lierselei 30 te Oostmalle.
Na de vormingsdag van 30 oktober volgt dus nog alleen maandag 4 december 2000.

BIBLIOTHEEK:

Onze steeds uitbreidende bibliotheek biedt diverse Parochieregisters en Burgerlijke Standgegevens uit onze regio.Is het een tijdje geleden dat U ons nog met een bezoek vereerd hebt, dan loont het wel de moeite even aan te lopen om onze laatste aanwinsten te komen doorzoeken.
Wij bieden verder:
- consultatie van de Eureka-databank met het uiterst snelle zoekprogramma (bekomen gegevens kunnen uitgeprint worden of op een diskette weggeschreven, naar wens).
- daadwerkelijke hulp bij moeilijkheden Haza-Data: programma op afzonderlijke computer geïnstalleerd
- hulp aan beginnende genealogen: breng Uw papieren mee en wij zullen trachten U (terug) op het goede spoor te zetten.
- consultatie microfilms.

HAZA-DATA CURSUSSEN:

Voor inlichtingen en inschrijvingen kan men steeds terecht bij Marc Van den Cloot, Salphensebaan 24 te 2390 Malle. Tel. 03.312 26 54 (na 17.00u.)

DIENSTVERLENING:

Verenigingen (Heem- en geschiedkundige kringen of andere) kunnen steeds een beroep doen op onze vereniging voor de organisatie van genealogische informatiedagen, voordrachten over genealogie, lessenreeksen familiekunde enz.
Inlichtingen bij de secretaris Andre Van Steenbergen, Gagelhoflaan 47, 2980 Zoersel
Tel. 03.383 38 69 (Email: andre.van.steenbergen@village.uunet.be)

HET TURNHOUTS STADSARCHIEF

TESTAMENTEN EN ANDERE DOCUMENTEN OVER DE BEGIJNEN

De geschiedenis der vroomheid in de Lage Landen wordt gedragen door de aanwezigheid van de talrijke abdijen, kloosters en begijnhoven. Deze laatste uiting van godsdienstige bezieling vergde geen eeuwige beloften. Een hof was midden een rumoerige wereld een rustig toevluchtsoord voor de vele ongetrouwde meisjes of weduwen. Zij konden eventueel zonder moeilijkheden de status van begijn vaarwel zeggen. In praktisch alle steden werd een of zelfs meer begijnhoven opgericht. Eeuwenlang floreerde het begijnenwezen maar stilaan verminderde de aantrekkingskracht van het rustige bestaan in een afgesloten ruimte Het aantal kandidaten verminderde langzamerhand.

Heden ten dage hebben enkele hoven de moeilijke tijden overleefd, voorlopig .Er leven nog een paar begijnen en ze worden meestal als een bezienswaardigheid beschouwd. Turnhout kent nog één zuster begijn en deze vertoeft dan nog in een rusthuis.
Het doel van het begijnenwezen is voorbijgestreefd. Onze tijden vragen een andere aanpak. Ook in Turnhout.

Het Turnhouts hof was een zeer geliefd toevluchtsoord voor de kandidaten van de Kempen. Het aantal inwoners beliep jarenlang meer dan honderd. In 1646 eiste de stad van de inwoners het "hooftgeld" op nl. 1 guld.10 st. Iedereen, ook de begijnen, moesten betalen. De inning van deze "belasting" werd zorgvuldig opgetekend. Voor het begijnhof werden 133 namen genoteerd: van hen moesten er 93 betalen terwijl 40 van hen vrijstelling kregen omdat zij arm waren (SAT, Hoofdgeld 1646,nr.66).
We mogen niet vergeten dat vele begijnen hun dagelijks brood verdienden met naaien, borduren,kantklossen en onderwijs geven. De volkstelling van 1796 vermeld 213 inwoners van het hof -de vraag is of het allemaal begijnen waren – die praktisch allen het beroep van kantwerkster uitoefenden! Het blijkt duidelijk dat er arme en rijke begijntjes waren.

Het spreekt vanzelf dat zij ook mensen bleven die zich afvroegen wat er met hun aardse bezittingen na hun afscheid van deze wereld zou gebeuren en ze wilden dat zelf bepalen. Deze bekommernis verklaart de aanwezigheid van een of meer testamenten die voor een notaris werden opgemaakt. Deze documenten zijn niet zonder belang voor de familiegeschiedenis. Inderdaad, uit deze laatste wilsbeschikkingen blijkt de omvang van hun bezit, en brengt ons in kennis met de familieleden.
In onze bijdrage beperken we ons tot de notariële registers die in Turnhout bewaard worden, aangevuld met enkele andere bronnen
Het is niet onbelangrijk naar de uitvoerige studie te verwijzen die J.van Gils in De Brabantse Leeuw publiceerde: "De Noordbrabantse Begijnen van het hof te Turnhout". Hij heeft zich niet beperkt tot de Turnhoutse archieven, maar is ook in Antwerpen gaan zoeken.
Volgende afkortingen werden gebruikt:
Zerk : H.DE KOK en E.WAUTERS, "Elks deel op 't laatst is het graf". Een Turnhouts verhaal over begraven en het oude kerkhof, Turnhout, 1990.
S.A. : Schepenakten
Proc. : procuratie

(1) J.VAN GILS, Noordbrabantse begijnen in het Begijnhof van Turnhout, in De Brabantse Leeuw, 1984,199-205; 1995,55-64; 1996,109-128,173-192,233-236; 1987,277-187

E. van Autenboer

Familienaam	Voornaam	Datum	Aard dokument	Arch.Nr.	Notaris	Datum	Folio nummer
A	Jenneke Cornelissen	03 feb 1662	testament	00873	J.Verschueren	1655-1667	3V
ADRIAENSSEN	Helena	20 mei 1721	in testament zr Elisabeth	00905	J.Reyns	1721-1726	00014
ADRIAENSSEN	Jenneke	20 sep 1602	testament	00870	J.Verschueren	1661-1664	00113
ADRIAENSSEN	Mechteld Adriaensdr.	17 jan 1689	testament	00884	M.Slaets	1678-1690	00384
AERNOUTS	Anna Catharina	25 aug 1736	oud-hofmeesteres Proc.	00909	E.G.Reyns	1736-1737	00025
AERTS	Anna Catharina	19 apr 1741	testament	00896	F.van Alphen	1740-1742	00011
AERTS	Deliana(cfr zr.Jenneke)	07 mrt 1682	testament	00883	M.Slaets	1677-1698	318V
AERTS	Jenneke(cfr zr Deliana)	07 mrt 1682	testament	00883	M.Slaets	1677-1698	00318
AERTS	Lucia		Zerk 20: +09.08.1746				
AERTS	Maria (novice)	12 mei 1776	borg tot ontlasting voor de infirmeri	00901	A.C.van Alphe	1775-1778	00022
AERTS	Margareta	07 feb 1743	proces tegen	00971	Proc.Boek	1662-1756	
ALBRECHTS	Margarita	25 apr 1715	testament	00887	M.van Deuren	1703-1715	00100
AMPSSONS	Maria (Catharina)	04 jul 1663		00870	G.Verschueren	1661-1664	00181
ANTHONISSEN	Cornelia(dr v.Thomas)	03 dec 1675	testament	00882	M.Slaets	1667-1678	00167
ANTHONISSEN	Maria (dr.v.Matthijs)	14 jun 1690	novice, acte van	00883	M.Slaets	1677-1698	00414
AUGUSTIJNS	Maria (cfr zr.Theresia)	21 oct 1678	testament	00884	M.Slaets	1678-1690	00074
AUGUSTIJNS	Theresia cfr zr Maria)	21 oct 1678	testament	00884	M.Slaets	1678-1690	74V
AUSEMS	Maria (meestersse)	14 feb 1706		00885	C.Cremers	1703-1710	00024
AUSSEMS	Barbara	28 jul 1729	testament	00906	E.G.Reyns	1729-1731	00021
AVOERT, van der	Catharina	12 mei 1731	codicil	00906	E.G.Reyns	1728-1731	00019
BACKERS	Margarita		Zerk 20				
BACX	Clara	21 apr 1653	testament	00869	G.Verschueren	1652-1657	ad annum
BACX	Maria	02 mrt 1665	verkoop	00871	G.Verschueren	1664-1667	91-108
BAERDWIJCK, van	Lucretia	17 apr 1651	testament	00868	G.Verschueren	1648-1652	301-304
BALEN, van	Maria	30 mei 1738	testament	00910	E.G.Reyns	1738-1739	00014
BAUSART	Jacqueline(cfr zr Maria)	17 mrt 1695		00883	M.Slaets	1677-1698	00442
BAUSART	Maria(cfr zr Jacqueline)	17 mrt 1695		00883	M.Slaets	1677-1698	00442
BEDAFF, van	Maria Anna	13 mei 1738		00910	E.G.Reyns	1738-1739	00013
BEDINCKX	Christina(meestersse)	19 jun 1752	Sterfhuys Joanna Maria de Solemne, geestelijke dochter(testament 18.11.1744)				
BEECKHANT	Jasperina	23 sep 1678	procuratie	00880	M.Smouts	1672-1680	00233
BEIRENS	Adriaentken	09 jan 1674	testament	00882	M.Slaets	1667-1678	00049
BELLE, van	Margriet	12 feb 1678	procuratie	00883	M.Slaets	1677-1698	00113
BERCKEL, van	Aldegonde(cfr zr Cathelijn	17 apr 1681	procuratie	00883	M.Slaets	1677-1698	301V

BERCKEL, van	Anneken	12 mrt 1677	testament	00882	M.Slaets	1667-1678	200V - 205
BERCKEL, van	Cathelijn	17 apr 1681	procuratie	00883	M.Slaets	1677-1698	301V
BERCKEL, van	Maria	12 mrt 1677	testament	00882	M.Slaets	1667-1678	200V - 205
BERENS	Anna, dr van Adriaens	zerk 22	begijn en juffrouw	infirmerie			
BERGHE, van	Anna	14 apr 1720		00888	M. van Deuren	1704-1723	00066
BERGHE, van den	Catharina	18 feb 1679	procuratie	00883	M.Slaets	1677-1698	00198
BERIS	Adriaentken	08 feb 1676	revocatie	00882	M.Slaets	1667-1678	00115
BEROUSSELE	Heyltken (cfr zr Margriete)	23 jul 1671	testament	00874	J.Verschueren	1662-1674	ad annum
BEROUSSELE	Margriete (cfr zr Heyltken)	23 jul 1671	testament	00874	J.Verschueren	1662-1674	ad annum
BIERSTEKERS	Catharina(cfr Magd.& Mar	16 sep 1661	testament	00873	J.Verschueren	1655-1669	00196
BIERSTEKERS	Magdalena(cfr Cath & Ma	16 sep 1661	testament	00873	J.Verschueren	1655-1669	00196
BIERSTEKERS	Maria Hendrica(cfr Cath &	14 jan 1707	Berg.o.Zoom	00885	C.Cremers	1707-1710	00068
BIGELAER, van den	Anthonette Ghysbrechts	15 dec 1672		00874	J.Verschueren	1662-1674	ad annum
BLOCX	Catharina Cornelisdr.	28 jan 1683	procuratie	00883	M.Slaets	1677-1698	425V
BOECKAERT	Elisabeth	24 jun 1723	gift: zie onder	00886	C.Cremers	1711-1724	00110
BOGAERTS	Maria	13 oct 1696		00883	M.Slaets	1677-1698	00442
BOONAERTS	Renira Clara	06 oct 1738			E.G.Reyns	1738-1739	00028
BOOT	Maria	16 jan 1701	testament	00878	M.Smouts	1695-1702	00121
BOOT	Joanna	11 jan 1691	testament	00877	H.Empssens	1677-1695	269V
BORCHMANS	Dimphna	08 apr 1683	testament	00881	M.Smouts	1670-1697	47V
BRABANT, van	Jesperijn	14 jun 1685		00883	M.Slaets	1677-1698	00350
BRAUSSEL, van	Heylwich	09 oct 1675		00876	H.Empssens	1667-1677	199V
BROECK, van den	Maria Anna	10 dec 1737	testament	00908	Eg.Reyns	1734-1735	00034
BROECKX	Catharina	28 apr 1683	testament	00884	M.Slaets	1678-1690	271V - 275
BROECKX	Elisabeth	13 feb 1677	rente voor..	00883	M.Slaets	1677-1698	22V
BROUWER(S), de	Barbara	01 sep 1676	testament	00882	M.Slaets	1667-1678	00145
BROUWER, de	Geertruyt	15 jan 1683	procuratie	00881	M.Smouts	1681-16697	00041
BROUWER, de	Joanna (crf. zr Elisabeth)	02 jan 1688	testament	00884	M.Slaets	1678-1690	00367
BROUWER, de	Elisabeth (cfr. zr Joanna)	02 jan 1688	testament	00884	M.Slaets	1678-1690	00367
BRUYNINCX	Dympna	30 aug 1684	testament	00884	M.Slaets	1678-1690	00309V
BUSCHOP	Joanna Maria	27 mei 1733		00907	E.G.Reyns	1732-1733	00011
BUSSCHOP	Catharina Josepha &						
BUSSER, de	Elisabeth	zerk: 20					
BUYCX	Elisabeth	05 feb 1670	procuratie	00879	M.Smouts	1660-1676	00152
BUYSSEN	Anna (novice)	30 apr 1667	procuratie	00871	J.Verschueren	1664-1667	00270
BYE, de	Catharina	21 jul 1734	over Franciscus, kapelaan van Ges	00908	E.G.Reyns	1734-1735	00038

NATIONAAL V.V.F.-CONGRES 2001
TE OOSTMALLE

De tijd staat niet stil en met rasse schreden naderen we 2001. Voor velen is dit gewoon één jaar na het tot magische proporties opgefokte jubileumjaar 2000. Intussen weten we dat de wereld niet verging, ondanks een poging van de weergoden om ons te verzuipen. Het was en blijft dus "business as usual", ondanks de Olympische "games" en andere (voetbal)gekte.

Naar jaarlijkse traditie organiseert de V.V.F. in de lente haar nationaal congres. Telkenjare valt die opdracht te beurt aan een andere provinciale afdeling. In 2001 is Antwerpen opnieuw aan bod. Binnen onze provinciale afdeling is reeds zeer lang ook een toerbeurt onder de afdelingen gebruikelijk. Vijftien jaar na het (buitengewoon geslaagde) congres van 1986 nemen wij opnieuw de handschoen op voor de organisatie van het 36ste nationaal congres, tevens het echte en onvervalste eerste van de 21ste eeuw. Achter de schermen is daarover reeds lang en uitvoerig van gedachten gewisseld en zijn de voorbereidingen reeds volop aan de gang. Graag lichten we voor onze leden een tip van de sluier op.

Als congresplaats kozen we opnieuw voor (Oost)Malle en dat om verschillende redenen:

- Oostmalle ligt centraal tussen verschillende autosnelwegen en is vanuit de meeste hoeken van ons land vrij vlot bereikbaar. Bovendien ligt het ook dicht bij Nederland.

- De meest intense afdelingswerking situeert zich in het kasteel de Renesse te Oostmalle.

- Door de recente kasteelrestauratie biedt deze locatie een heel andere aanblik dan in '86 toen er noch verlichting, noch verwarming was. Nu mag dit terecht als een bijzonder prestigieus decor worden beschouwd, een nationaal congres waardig.

- Ten slotte kunnen we er gebruik maken van de uitstekende en niet te dure accommodatie die het Provinciaal Vormingscentrum Malle voor congresgangers biedt.

Een tweede belangrijke beslissing betrof de keuze van een geschikt en liefst origineel thema. Het is uiteraard na 35 jaar verenigingswerking geen sinecure om nog onbetreden paden te ontdekken.
Toch denken we daarin te slagen met het thema **"Archieven van verenigingen"**.
Zoals wij allen weten is de gemiddelde Vlaming (en Belg) een echt "verenigingsbeest". Zegt de volksmond niet dat als drie Vlamingen bijeen komen, ze prompt een vereniging stichten?

Elke vereniging heeft een of andere vorm van archief en het is onmogelijk het hele gamma aan bod te laten komen. We kijken dus uit naar een aantal algemeen verspreide verenigingen, die bovendien voldoende interessant zijn voor de genealoog. Met de schuttersgilden en de sociale verenigingen zitten we in onze regio dus vrij goed. Een gedetailleerd programma met de namen van de sprekers en de titels van de referaten leest u in het volgend nummer.

Het derde punt dat ons intensief bezighield was de opvatting en de aanpak van het congres. We stellen immers vast dat de formule sleet vertoont: er dagen steeds minder leden en zelfs bestuursleden op. Er komen ook veel te weinig jongeren op af: de VVF vergrijst nog meer en nog sneller dan onze maatschappij. Dat zijn tekenen aan de wand. Is deze tendens onafwendbaar? Dat denk ik niet, vooral niet als we over onze muurtjes naar de buren kijken.

In elk geval is VVF-Kempen vastbesloten de platgetreden paden te verlaten en een poging te ondernemen om de bakens te verzetten. We selecteerden vijf actiepunten:

- Een opening naar de jeugd creëren door de organisatie van een genealogische wedstrijd, gepromoot via de scholen en gekoppeld aan een tentoonstelling van de inzendingen.
- Het congres (minstens gedeeltelijk) openstellen voor niet-VVF-leden uit binnen- en buitenland, evenals voor gewone geïnteresseerden of zelfs nieuwsgierigen.
- De klassieke zwaar verteerbare referatenbrok afslanken.
- Tijd en ruimte inbouwen voor allerlei informatiestanden, zowel over genealogie als over aanverwante interessesferen.
- De nadruk leggen op de beeldvorming en de toekomst van de genealogie: geen oubollig gedoe voor gepensioneerden, maar een boeiende hobby voor jong en oud met de inzet van moderne middelen en technieken.

Zoals reeds aangestipt, verschijnt het volledige congresprogramma in de volgende Kempische Genealoog. Een bondige schets (onder voorbehoud) van de twee congresdagen:

Zaterdag 28 april: kasteel de Renesse, Lierselei 30 te Oostmalle

14 u:	opening
14.15 u.:	referaat
15 u.:	prijsuitreiking jeugdwedstrijd
15.30 u.:	bezoek aan de tentoonstelling van de ingestuurde werkjes
16 u.:	geleid bezoek aan het kasteel en de nieuwe museumzalen
17 u.:	receptie
19 u.:	einde van het namiddagprogramma
20 u.:	banket

Zondag 29 april: Provinciaal Vormingscentrum Malle, Smekenstraat 59 te Oostmalle

10 u.:	opening
10.15 u:	referaat 1
11 u.:	referaat 2
11.45 u.:	einde van de voormiddagzitting
12 u.:	middagmaal (mogelijk in 2 ploegen)
vanaf 12 u.:	bezoek aan de informatiestanden
vanaf 14 u.:	workshops (sessies voor beginners, demo's enz)
16 u.:	slotreferaat
16.30 u:	groet van de bevriende genealogische verenigingen
16.45 u.:	slotbeschouwingen van de nationale voorzitter
17 u.:	einde van het congres.

Marc Van den Cloot,
provinciaal voorzitter

AUSTRALISCHE familie vindt ARENDONKSE roots

Wie aan familiekunde doet verbaast zich op de duur nergens meer over.
1959: Het jonge gezin Cornelis en Thea Borgers besluiten samen met hun 2 kleine dochters vanuit Westerhoven in Nederland te emigreren naar Adelaïde in Australië. Daar wordt de familie nog met een dochter uitgebreid.
Na enkele jaren besluit één van de dochters, die zich nog weinig herinnert van Nederland en Europa, haar stamboom op te maken, ook haar vader is duidelijk geïnteresseerd.
Maar ... zoals dat bij meerdere genealogen wel eens voorkomt... ze raken vast. 12 jaar lang zoekt dochter Helen naar haar betovergrootvader, zonder veel succes.
Rond 1860 stuit zij op een Cornelius Borgers in Westerhoven, van deze persoon kan geen herkomst gevonden worden en de vraagtekens blijven.
In mei 1999 overlijdt haar vader in Adelaïde en Helen vraagt hem nog:"indien je de oude "Kees" daarboven tegenkomt vraag hem dan eens een handje te helpen om mij verder te helpen met mijn stamboom"

Twee maanden na het overlijden van haar vader doet Helen opnieuw een poging via Internet en lanceert de volgende oproep: "Hallo, mijn naam is Helen Stein Borgers, ik woon in Zuid Australië en ben op zoek naar gegevens van ene Joannes Borgers, die een zoon had Henricus Borgers en die waarschijnlijk in België (Arendonk?) geleefd moet hebben".

René Camp, actief genealoog en lid van het VVF, weet met zijn verbazing geen blijf wanneer hij zeer toevallig deze vraag onder ogen krijgt. Hij woont namelijk in een woning aan de Watering in Arendonk die jarenlang door generaties Borgers werd bewoond. Zijn woning was vroeger eigendom van Jan Borgers alias "Jan van Muskes Drieken".
René geeft deze gegevens door aan Helen, en er ontstaat een intense samenwerking om verdere gegevens van de familie Borgers uit te wisselen.
Gebruik makend van de bronnen die zich in het Heemmuseum van Arendonk bevinden weet René zeer snel de bewuste Cornelius Borgers te situeren en tot grote verrassing van de Australische familie kunnen zij in één klap hun stamboom tot in 1622 vervolledigen.
De roots van de familie Borgers liggen in Arendonk.

Dochter Helen dankt haar vader en de "oude Kees" om haar zo goed geholpen te hebben en moeder Thea Borgers besluit meteen om dan maar naar Europa in vakantie te komen en tevens Arendonk te bezoeken. In de week van 10 tot 16 september was ze te gast bij Jos Borgers in Vosselaar en bij René Camp en andere nazaten van de familie in Arendonk.
Op woensdag 13 september leidde Frans Vosters haar rond in het Heemmuseum in Arendonk en op zaterdag 16 september was er een familiebijeenkomst, met een eucharistieviering in de Kapel van de Watering te Arendonk. Daar gaf René Camp aan de aanwezigen een overzicht van 14 generaties Borgers.
Met een zak fotorolletjes en een pak bijkomende informatie over de familie is Thea terug naar Adelaïde vertrokken om al de bijkomende gegevens aan Helen te bezorgen, die ze op haar beurt in een boek over de familie zal verwerken.

Zou het dan toch kunnen dat onze voorouders met een glimlach op het gezicht zitten toe te kijken hoe wij naar hen op zoek zijn?

Vic Bertels

EEN BLIK OVER HET MUURTJE

Vlamingen zijn van natuur nogal honkvast en behept met een niet onaanzienlijk vleugje "eigen-kerktoren-eerst"-syndroom. De toegenomen mobiliteit heeft de bevolkingspatronen van elke gemeente sedert de Tweede Wereldoorlog echter grondig hertekend. Desondanks blijft de weerstand tegen inwijkelingen voelbaar in de meeste landelijke en vooral in de Kempense gemeenten. Het heeft tegelijk iets charmants en iets irriterends.

Als er dan over genealogie, familiekunde enz. wordt gepraat, krijg je soms gekke reacties. Soms heb ik de indruk dat er mensen zijn die er niet durven aan beginnen uit een soort angst voor het onbekende. Stel je voor met al die duistere voorouders: *"toch genen Ollander zeker, of ne Waal, of nen Bink"*? Jammer, maar helaas: dit gedrag is niet meer van deze internettijd en erger nog: Noord-Brabant is erg nabij, zowel in afstand als in genen...

Wie in het bootje van de genealogie stapt moet een zeemansblik aanleren: open en zonder schrik voor de onbekende verten. Dat brengt mij ertoe om een paar beschouwingen op papier te zetten over enkele recente en erg vruchtbare ervaringen.

Eerst een woordje over onze noorderburen. In Nederland bestaat een koepelorganisatie, de **Nederlandse Genealogische Vereniging** (NGV) die reeds meer dan 50 jaar bestaat en het tijdschrift *Gens Nostra* uitgeeft. De NGV telt ruim 10.000 leden, dus meer dan het dubbel van de VVF. Toen enkele jaren geleden in Utrecht het gouden jubileum werd gevierd, waren daar niet minder dan 4.000 mensen aanwezig... De beschikt over een uitstekend georganiseerd opzoekcentrum. Zij verhuisden kortgeleden van het bekende Naarden naar een nieuw en modern gebouw in Weesp, in de buurt van Rotterdam. NGV werkt met regionale afdelingen, die elk over een eigen computerafdeling beschikken, de CALS, voor de consultatie van de elektronische databank. Min of meer te vergelijken met de functie van Eureka en Ariadne bij ons, maar dan wel op basis van een eenheidsstructuur qua verwerking en raadpleging.

De Nederlandse genealogen stapten eerder over op computergenealogie dan de Vlaamse. Vandaar ook de sterke opgang van de Nederlandse genealogische programma's Haza-Data en Pro-gen, intussen ook goed ingeburgerd in Vlaanderen. De NGV loopt technologisch voorop: zij geven interessante CD-Roms uit (o.m. alle nummers van 50 jaar Gens Nostra, tekst en foto's inbegrepen), ontwikkelden uitstekende websites op het internet en bevorderden het gebruik van e-mail met en onder de leden.

Over de superieure kwaliteit, dienstverlening en toegankelijkheid, zowel fysisch als via internet, van de Nederlandse archieven zwijgen we zedig. Onze frustraties zijn te groot. De achterstand van de Vlaamse en Belgische archieven is gewoon gigantisch en over de kwaliteit van de dienstverlening zwijgen we uit schaamte (er zijn uiteraard positieve uitzonderingen).

Over de situatie bij onze Franstalige landgenoten en de genealogie in Frankrijk weet de gemiddelde Vlaamse genealoog bitter weinig. In Wallonië bestaat geen overkoepeld orgaan à la VVF. Eerst en vooral zijn er de redelijk bekende uitgaven van de « **Office Généalogique et Héraldique de Belgique** » (O.G.H.B.) en de « **Service de Centralisation des Études Généalogiques et Démographiques de Belgique** » (S.C.G.D.), namelijk de elitaire tijdschriften *Le Parchemin* en *L'Intermédiaire-De Middelaar*.
Beide verenigingen richten zich vooral tot de adel en de hogere burgerij en hebben geen regionale afdelingen, maar wel een uitgebreide bibliotheek.

Daarnaast zijn er een heleboel regionale verenigingen actief die in het algemeen tegelijk op heemkundig en genealogisch vlak werkzaam zijn. Tijdens het voorbije nationale VVF-congres te Brussel maakten we kennis met **Géniwal** (Généalogie Informatique Wallonie). Deze in '98 in Waals-Brabant opgerichte groep nam een bliksemstart. Met de publicatie van een modern en verzorgd tijdschrift (*Géniwal Magazine*), de organisatie van cursussen familiekunde, oud schrift en computergenealogie voor beginners, de uitgave van een eigen databank en zoekprogramma op CD-Rom, draaien zij meteen mee aan de kop.

Twee jaar geleden namen zij in Waver het initiatief voor de organisatie van een echte genealogische beurs: **Généatica**. Op één weekend telden ze daar 2.300 bezoekers. In september 2000 ging de tweejaarlijkse Généatica-beurs door in Charleroi, met ruim 2.500 bezoekers uit binnen- en buitenland. VVF was er aanwezig met de alombekende infostand van het Nationaal Centrum en de genealogische databanken Ariadne en Eureka. Verder noteerden we er nog meer Vlaamse aanwezigheid: o.m. het Poperings Archief en de Vijf Geslachten van Hoegaarden. En ten slotte was er de sterke delegatie uit Frankrijk met diverse regionale heemkundige en genealogische verenigingen, gespecialiseerde genealogische boekhandels, beroepsgenealogen, internetgenealogie en uiteraard computergenealogie.

Onze indrukken ?

Overweldigend, zowel qua belangstelling, organisatie, presentatie, promotie als qua kwantiteit en kwaliteit. De VVF-ers stonden erbij en keken ernaar... Nochtans niet de minsten in de VVF: Luc Grégoire (nationaal ondervoorzitter en voorzitter Vlaams-Brabant) en ikzelf voor het provinciaal niveau, de afdelingsvoorzitters Dirk Caillau (Gent), Walter Swinnen (Mechelen) en Engelbert Roels (Antwerpen), beheerders Georges Vervoort en Eric Moury, centrummedewerksters Marthe Schilders en Magda Van Brabant, plus nog enkele Mechelse bestuursleden. Het laat zich raden dat er vinnig gediscussieerd en gedialogeerd werd, onderling en met de zuiderburen.

Vanuit de organisatie ontvingen we volgende **signalen**:

- De beursorganisatie vergde een investering van ca. 300.000 fr., gedekt via toegangs- en standgelden, sponsoring en subsidies van de Waalse overheid.

- Een gelijkaardige beurs in december '99 te Parijs lokte 20.000 bezoekers! De stand van Géniwal werd er bestookt door Fransen op zoek naar hun Vlaamse roots. Voorzitter Héraly smeekt om Vlaamse aanwezigheid in de toekomst.

- Ca. 50 % van de Walen hebben Vlaamse voorouders en in Brussel ligt dat aandeel nog veel hoger.

Ik ben zelf lid van Géniwal. Want zoals veel Vlamingen met Brabantse roots heb ik ook voorouders in Waals-Brabant, om maar te zwijgen over de vele anderstalige middeleeuwse voorouders. En voor de genealogie van mijn vrouw zit ik volop in Henegouwen, Namen en Luik. Bovendien heb ik een aantal Nederlandse voorouderlijnen. Zo zie je maar: genealogie kan heel verrassend uit de hoek komen.

Tot slot enkele **conclusies** naar de werking van VVF toe:

- Inzake kwaliteit en kwantiteit van activiteiten, dienstverlening, cursussen en publicaties slaan wij een goed tot uitstekend figuur.

- Maar… wij slagen er niet in ons "product" te verkopen, omdat we niet genoeg over het muurtje kruipen, ons product onvoldoende aangepast is aan de wensen van het cliënteel en ten slotte enige zelfgenoegzaamheid ons niet vreemd is.

- VVF heeft een belangrijke achterstand opgelopen wat betreft de inzet van moderne technologische middelen in de genealogie. De inhaalbeweging is wel al ingezet.

- Wij zijn te weinig zichtbaar op de internationale scène en nemen (als grootste Belgische speler) onvoldoende initiatief.

De aanwezigen brengen dit alles ongetwijfeld te berde in de verschillende bestuursniveaus. Overigens was ook onze nationale voorzitter Edgard Seynaeve op zaterdag een kijkje komen nemen. Wordt dus vervolgd, want een dommerik is iemand die geen lering trekt uit zijn ervaringen, en dat willen we van onze VVF niet gezegd hebben!

Marc Van den Cloot

Genealogisch ontmoetingsweekend te Arendonk

Om een goede traditie verder te zetten organiseert 'Als Ice Can' de heemkundige kring van Arendonk een genealogisch weekend.

Op zaterdag 4 november en zondag 5 november 2000 zetten we onze deuren weer wagenwijd open voor familiekundige vorsers die hun wortels hebben in Arendonk en omgeving. Tussen 10u 's morgens en 17u 's avonds kan je er terecht.

Dit evenement gaat door in de ontmoetingsruimte en bibliotheek van het nieuwe Heemhuis dat gelegen is achter de "Toremansmolen" op de Wampenberg. Er is ruime parkeermogelijkheid voorzien. Het museum zal gedurende deze dagen gesloten zijn.

Zoals vorige jaren zal ook weer de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde – afdeling Kempen aanwezig zijn om alle belangstellenden (beginners en gevorderden) op weg te zetten. Zij kunnen onder meer via hun computergestuurde database 'Eureka' nagaan of er van een bepaalde familie reeds onderzoek is gebeurd en waar er informatie te vinden is.

Onze vrienden van de Werkgroep Heemkunde uit Reusel zullen eveneens aanwezig zijn met hun uitgebreide gegevens over Reuselse families. Tussen Reusel en Arendonk zijn in de laatste vierhonderd jaar vele verwantschappen ontstaan. Dit kan interessante gegevens opleveren voor heel wat onderzoekers en geïnteresseerden. Zij beschikken eveneens over uitgebreide genealogische gegevens uit Noord-Brabant. Ook de 'Genealogische Sociëteit van Utah' – afdeling Mechelen is weer gevraagd. Hun informatie kan interessant zijn omdat zij zich niet beperken tot Vlaanderen maar informatie gebundeld hebben die alle continenten overspant.

Vanuit 'Als Ice Can' is er de mogelijkheid om onze microfilms te raadplegen. Zij bevatten vooral informatie van de Arendonkse Parochieregisters uit het Ancien Regime. Dezelfde gegevens zijn ook beschikbaar omdat ze verwerkt en te boek werden gesteld door Vic Bertels. Verder is er uiteraard onze inventaris van Arendonkse bidprentjes en overlijdensberichten, publicaties en tijdschriften met genealogische gegevens en ook heel wat informatie over onze buurgemeenten zoals Ravels, Dessel, enz..

Dit genealogisch ontmoetingsweekend lijkt ons beslist, gezien de jaarlijkse ruime belangstelling, de moeite zowel voor beginners als voor ervaren familiekundigen.

Guy Van Deuren

Ondervoorzitter – Als Ice Can

Pastoors, en vice-pastoors in Kasterlee

In de parochieregisters van Kasterlee vonden wij een opsomming van de diverse pastoors en onderpastoors die deze gemeente gehad heeft in het ancien regime, hieronder de gegevens:

Pastoors:
Joannes Baptista de Vos, overleden in 1551
(Caterorum ante et post praetatum usque ad sequentem nullam reperi memoriam)
Henricus Cuijpers, overleden op 03 maart 1665 -75 jaar – 51 jaar pastoor in Kasterlee
Christianus de Bie, overleden op 2 februari 1679- 68 jaar – 14 jaar pastoor in Kasterlee
Walterus van Herck, overleden op 18 juni 1699 – 46 jaar – 22 jaar pastoor in Kasterlee
Guilielmus Pelsers, overleden op 5 juli 1726 – 53 jaar – 26 jaar pastoor in Kasterlee
Henricus Scheers, overleden op 16 april 1768 – 40 jaar pastoor in Kasterlee
Joannes van Asten, overleden op 21 mei 1791 – 26 jaar pastoor in Kasterlee
Joannes Wilhelmus Jaspers, geboren in Ekeren 02 maart 1753

Vice-pastores
Laurentius van Mechelen, overleden 26 april 1546
Willebrordus van Dunghnen, fuit pater sequentis
Henricus van Dunghnen, overleden 20 maart 1569
Adrianus Theijs, overleden 04 september 1571
Sebastianus Sijemons, overleden 10 januari 1624
Joannes Willems, overlden 02 maart 1627
Martinus Heijns,
Joachim Verschueren
Jacobus Verachter, overleden 09 mei 1718
Franciscus Thomas Bruijnseels, overleden 04 september 1737
Petrus van Pelt, overleden 12 juni 1769
Wilhelmus Dierickx SJBF, overleden 1 april 1778

<u>Index van de familienamen die voorkomen bij de dopen in Kasterlee tussen 1710</u> en 1801
A
Adriaens(s)en, van Ael, Aelbrechts, Aerts, Agneesens, van Aken, Ambrosius, Amsoms, Andriessen, Augermille, Ant(h)eunis(sen, Ant(h)onis(sen), van Asperen, Augustijnen, Auwenhuijsen, Avels

B.
de Backer, de Bakker, Baeijens, van Baelen, Baeten, Baijens, van Balder, van Ballaer, Bastiaens, Bastiaens(s)en, Baten, Batens, Battiest, Bauwels, de Becker, Beerens, Beirens, Bellens, van den Bemde, van den Bergh, Berghmans, Bernu, Bert, Bertels, Betrimien, van den Beulck, de Bie, Biermans, van Bijlen, Bisschop, van Bladel, Bleijens, Bleijs, Blockx, van Boeckel, Bo(o)gaert(s), van den Bolck, Bols, Boons, Boorts, Borgers, Borghs, Borgmans, Bosch, Boschmans, Braiweë, van den Brand(t), van den Brande, Brandts, van Brausel, Bredael, van Breijssel, Brenders, Breugelmans, van den Broeck, van Broeckhoven, Broeckx, de Brouwer, Bruijnseels, van Bruijs(s)el, Brunas, Bu(e)rmans, Buijens, Bungers, Burgers, de Buss(ch)er.

C.
Caeijmackx, Caers, Calant, Cambré, Cam(p)fo(o)rts, Cannes, Casteelen, de Cat, Cautereels, Cauwenbergh(s), Cawe, Celen, Cels, Champagne, Christiaensen, Claes(sen), Clets, van Cleuvenbergen, Clijmans, Cloots, Colens, Conven(t)s, Coolbonders, Coolvonders, Cools, Coomans, Coppens, Cornelissen, de Cort, Corthout, de Coster, Cowé, Craenendonckx, Crap, Crekels, Cremers, Crols, van der Cruijsen, van Cuijck, Cuijlaerts, Cuijpers.

D.
van Dael, Da(e)len, Daems, Daneels, Daun, Deckx, Defone, Degens, van D(e)ijck, Delahaij, Deljeu, Dens, van Deun, Didden, Diels, Dielis, Dieltiens, Dierckx, Diercx, Dierix, Dirckx, van Dijck, Dijckx, Dils, Dingnen, Dockx, van Doornick, Driesen, Druijts

E.
Ecro, Eggers, van Eijck, Eijckens, Eijkens, Eijen, van den Eijnde, Elvaers, van Elsen, Embrech(t)s, Engelen, van Erven, van Even

F.
Faes, Fenix, Fleerackers, Florus

G.
van Gansen, Gardsmien, Geerts, Geijs, Gheijs, Geijsels, Ghijs, Ghijsels, Gijsels, van Genechten, Germien, van Gestel, Geudens, Gevaerts, Gevers, Gilen, Gillian, Goelen, Goetelen, Goeijvaerts, Gompel, Gool, Goormans, Goos(s)eijns, Goosheijns, Goos(s)ens, Goris, van Gorp, Gorremans, Govaer(t)s, Govers

H
Ha(e)negraefs, Ha(e)sendon(c)kx, Haest, Haeije, Hanne(n)s, Hassinckx, Haverans, van Hees, van der Heijden, Heijlen, Heijns, Helsen, van Hemel, Hemels, Hennekens, van Herck, Hermans, Herremans, van Heukelom, de Hoef, Hoefmans, Hooskens, van Hout, van Houtven, van Hove, Huij, Huijskens, Huijsmans, Huls

I en J
IJbannes, Ickmans, van Immerseel, van Isschot, Jacobs, Jancluijsen, Jans(sen), Janssens, Jaspers, Jespers, de Jongh, Joris

K.
Kemps, Kenens, Kennes, Kerkhofs, Kerckx, Kerstens, Ketgens, van den Kieboom, Killer(s), der Kinderen.

L.
'L Hoist, van Laer, de Laet, Laets, Lanciers, van Landen, Lanen, Lasters, Lathouders, Lathouwers, Laureijssen, Lauwereijs(sen), Lauwreijs, Lauwers, van Leemputten, Leijs, Laisen, Leijsen, L(e)ijcops, Lemmens, Lenaerts, Leroij, van der Linden, van Loco, Lode(r)wijkx, Lokermans, Lood(t)s, Looij, Loos, Loots, Lornoij, Luijcks, Luijckx, Luijsterborgh(s), Luijten, Luijts

M.
Maes, Mangelschots, Mannaerts, Mans, Marien, Martens, van Massenhoven, Mat(t)heussen,v van Mechelen, Medenhuijsen, Meeir, Meesters, Meeu(w)s, van Meghem, de Meijer, Meijnants, Meijnen, Melis, Melottes, Melsen, Merche, Mermans, Mertens, Meulemans, Meulenberghs, Michiels, Michielsen, Mi(e)rts, Minnen, Mintjens, Moelan(t)s, Molenberg(h)s, Mons, Moors, Mortelmans, Mundelaers, Mundeleers, Munten, Mutsaerts.

N.
Nauwens, Neefs, Neijts, Nets, Nicolié, Noeijens, Nuijdens, Nuijens, Nuijts, van Nuten

O
Oeijen, van Olm, Ooms, van Opstal, Osde, Otten

P.
Paepe(n), Paijshuijsen, Pancratij, Pankers, van Parijs, Paters, Pauwels, van Peer, Peeters Peijrre, Peinen, Pelsmaeckers, van Pelt, Peremans, van de Perre, de Peuter, van de Plas, Poels Pousin, Potters, de Pré, Princen, Prinsen, Proost, Pruijsmans, Pulmans, Puraije, Puts

R.
Ra(e)ijma(e)(c)kers, Reijnders, Renders, Robrechs, van Roij, Roland, Rombouts, Rommens, van Rompaeij, van Roo, van Roosbroeck, Ru(d)ts.

S.
Saechtlevens, Sameijs, van de Sande, Sas, Seelckers, Schel(le)kens, Schenk, van Schoor, Schoormans, Schrooten, Schutters, Scutters, Segers, Seijkens, Sels, Sibbens, Simonhannens, Sips, Sjongers, Slaets, Smans, Smeijers, Smets, Smi(d)ts, Smittens, Smolderen, Smolders, Smouts, Sn(e)ijers, van Son, Soontiens, Spa(e)pen, Sprangers, Staes, Stee(n)mans, Steenackers, Steenbergen, Stenhouwers, Sterckx, Steurs, Stevers, Stijnen, Sulckers, Surinckx, de Swert, Swinnen.

T.- U.
't Seraerts, Tassin, T(h)eeu(w)s, Th(e)ijs, Tirfs, Trap, Trompels, Truijens, Turkens Uijdens, van Uten

V.
Vaeijendries, Vaes, Val(c)kiers, Valent(e)ijns, Vekemans, van der Veken, Van de Ven, Vennekens, Verachtert, Veraschen, Verbeeck, Verboven, Verbrae(c)ken, Verbruggen, Verdonck, Verelst, Verhaeren, Verheijen, Verhemeldonck, Verhoeven, Verhooghten, Verhulst, Verlinden, Vermeer, Vermeulen, Versan(d)t, Versantfoort, Verschueren, Verstockt, Verstraelen, Verstrijp, Vertommen, Verbist, Vervecken, Vervekken, Ververs, Vervoort, Vinckx, van de Vliet, Vloeberghs, Vloermans, Vloers, van de Vloet, Voe(d)ts, de Volder, Vos, de Vries

W
de Wael, van de Wa(e)ter, Wagemans, Wauters, van de Weijer, Weijts, van de Werve, Wijnants, Wilboorts, Willekens, Willems, Wils, van Winckel, Witdoeck, de Wolf, Wouters, Wuijts,

GeneaNet in een paar woorden

Op het internet kan je alles en nog wat vinden. Voor genealogen is er een vrij nieuwe en erg interessante site die iedereen geregeld zou moeten nakijken: GENEANET, te vinden op het adres: http://www.geneanet.org. Uit de welkompagina van deze Franse site puurden we volgende toelichtingen. Op de startpagina kan je eerst en vooral kiezen uit zeven talen, waaronder het Nederlands. Je kan zoeken per land, via een snelle zoekactie of via een geavanceerde zoekactie. Vervolgens heb je de keuze uit een aantal rubrieken:

Verwelkoming	FAQ: Frequently Asked Questions	Helpservice
U wilt ons helpen	Links	Webkaart
Over GeneaNet	Partnerschap/Reclame	Jobs@GeneaNet

Een greep uit de rubriek Over GeneaNet:

1 / GeneaNet: De internationale index voor genealogische zoekacties.

Het doel van GeneaNet bestaat erin de kracht van het Internet te gebruiken om een gegevensbank samen te stellen waarin alle genealogische bronnen wereldwijd zijn geïndexeerd en die kosteloos of mits betaling, al dan niet via het Internet, toegankelijk zijn.

GeneaNet is een instrument dat genealogen de mogelijkheid biedt om uit te vinden of genealogische gegevens bestaan en, in het geval dat zo is, waar ze gevonden kunnen worden en hoe er toegang tot te hebben.

GeneaNet bevat lijsten met familienamen die verbonden zijn met een adres (website, Email- of postadres) dat u kunt bezoeken of schrijven om toegang te krijgen tot deze gegevens.

GeneaNet is gratis en kan door iedereen gebruikt worden. Er zijn natuurlijk ook geen kosten verbonden aan het invoeren van uw eigen gegevens.

De genealogische bronnen die GeneaNet gebruikt zijn:

- de families bestudeerd door genealogen
- gepubliceerde genealogieën (in boeken, tijdschriften)
- handgeschreven genealogieën bewaard in bibliotheken en archief
- originele bronnen (kerkelijk register, wettelijke bestanden enzovoorts)

2 / GeneaNet: De Organisatie.

GeneaNet werd in 1996 opgericht. Na vele jaren te zijn gerund door vrijwilligers, besloot men GeneaNet tot een naamloze vennootschap om te vormen, (GeneaNet SA werd geregistreerd op 23/12/99) teneinde een betere toegang te krijgen tot financiële middelen en mensen, het gegevensbestand verder te ontwikkelen en meer en meer service aan genealogen te bieden. Telefoon: +33 (0)1.42.74.40.30. Fax: +33 (0)1.42.74.51.50.

Iets over de Links:

Je kan zoeken in 26 landen, waaronder de meeste leden van de Europese Unie (slechts Finland, Griekenland en Portugal ontbreken), Noorwegen en Zwitserland, enkele Oost-Europese landen (Polen, de Russische Federatie, Tsjechië en Slowakije), verder de Verenigde Staten, Canada en drie Latijns-Amerikaanse landen (Brazilië, Colombia en Haïti)
Land nummer 26 is het onvermijdelijke Undetermined Country.

Besluit:
Een bezoekje aan deze website is zeker een must voor alle beginnende en gevorderde genealogen. Je zal verbluft staan hoeveel Vlaamse en Waalse namen je er ontmoet. Het is tevens een snelgroeiende site, dankzij de vele inzendingen van genealogen uit de hele wereld.

Marc Van den Cloot

Enkele berichten en wetenswaardigheden:

- Op mijn vraag aan de heer Jan Diebrink of men probleemloos Haza-Data kan blijven gebruiken onder het nieuwe Operating System WINDOWS ME, berichtte hij mij dat er voor zover hem bekend geen enkel probleem was, dat hij zelf geen ervaring had met Windows ME, maar dat hij zelf probleemloos Haza-Data draait onder Windows 2000 en tot op heden geen enkele negatieve berichten had ontvangen.

-Aandacht voor het correcte adres en correspondentieadres van het Stadsarchief Lier, dat wij publiceren onder de rubriek "Nuttige adressen". Ook per Email te bereiken.

- Vanwege Marc Vermeeren ontvingen wij namens de Werkgroep Archief van de Heemkundekring Nicolaus Popelius een dankbrief in verband met onze stand op de genealogienamiddag in juni van dit jaar. Hebt U ook al de prachtige en zeer volledige website bezocht van deze Heemkundige Kring? Beslist eens doen!!
Adres : http://users.skynet.be/Ravels-Weelde-Poppel

- De heer Ludo Muys, Flamingodreef 18 – 2990Wuustwezel heeft volgende vraag:
"Ik zoek de voortzetter van de stam Philippus Muys, °1645 te Weer (Temse) en + 09.09.1707 te Temse.Huwde een eerste maal Maria Vergauwen op 25.05.1675 te Temse (fa. Gerardus en Catharina Daelmans) Maria is °24.07.1643 en +19.09.1700 . Philippus huwde een tweede maal met Maria Faes °ca 1668 en + 08.08.1719 te Temse"
Antwoorder krijgt onkosten vergoed.

Voor de genealogen die (nog) geen toegang hebben tot het net, hieronder een klein artikeltje geplukt uit de mededelingen van de Haza-Data gebruikersgroep.

Haza-Data uitvoer naar Word.

Er zijn problemen met de leestekens bij een uitvoer van Haza-Data naar MS-Word via een .RTF bestand. Het lijkt me goed om eens even de informatie hierover op een rijtje te zetten

Een eerste vereiste is dat Haza-Data ook weet dat er naar een .RTF bestand moet worden uitgevoerd. Dat stelt u in door via [Beheer] [Programma-instellingen] [Kies tekstverwerker] [RTF] te kiezen.Dat hoeft u slechts eenmaal te doen. Let op: als u daar opnieuw heen gaat, dient u opnieuw [RTF] te kiezen. U kunt daar namelijk niet zien wat de actuele instelling is, de cursor staat altijd weer bovenaan in het lijstje. Als u nu niets kiest, wordt de bovenste [Algemene tekstverwerker] gekozen; en dat is een kale ASCII file. Als u daarna een overzicht naar de tekstverwerker uitvoert, vraagt het programma om een uitvoerfile naam. Ook al geeft u nu een filenaam op met de extensie .RTF geeft, dan wordt niet automatisch een RTF - document, gemaakt, maar blijft het een gewone ASCII file. En als u die ASCII file vervolgens in MS-Word opent, zullen alle ASCII-tekens als ANSI-tekensworden geïnterpreteerd, met als gevolg vreemde tekens.

Ook met de juiste instelling van een uitvoer naar een .RTF bestand kan het bij de tekstverwerker toch nog fout gaan met de 'vreemde tekens'. Dat ligt niet aan Haza-Data of uw tekstverwerker, maar heeft te maken met de oude ASCII-code. Dit was de American Standard Code for Information

Soms geeft deze verandering echter weer problemen bij andere programma's. Het is voor elke gebruiker verschillend, wat nu de beste oplossing is. Al met al is het echter de moeite van het proberen waard. Als U problemen hebt met de speciale karakters.

Jurgen van Avermaete heeft voor het gebruik van .RTF bestanden in MS-Word een kleine applicatie geschreven die "de schade repareert" Dit programma "Fixée" vervangt de ANSI-karakters 128 t/m 168 door de codes die zijn Word versie daar voor gebruikt. De Haza-Data uitvoer die hij door Fixée laat bewerken, vertoont dan weer netjes alle speciale karakters. Hij heeft het programma weliswaar voor eigen gebruik geschreven en het is niet uitgebreid getest, maar hij wil het graag beschikbaar stellen voor anderen om eens te proberen. U vindt dit programma als zip-bestand op zijn website: http://home.flevonet.nl/site nl/infocenter.htm

N.B. tussen "site" en "nl" dient een underscore (_) geplaatst.

Afhankelijk van Uw eigen instellingen zou het ook bij U kunnen werken. Mocht het niet werken, laat het hem dan even weten; misschien werkt het met een kleine aanpassing wel.

Overigens, om al deze problemen met die "vreemde tekens" te vermijden, kan het best voor de uitvoer naar tekstverwerker WP worden gekozen. In WP worden deze teksten namelijk wel goed verwerkt. Bij uitvoer naar de tekstverwerker moet dan wel de extensie wpd achter de bestandsnaam geplaatst worden. Als dit document rechtstreeks in Word wordt ingelezen, zijn de tekens wel juist weergegeven.

Marianne Teunis

LIJST BESTUURSLEDEN

Voorzitter:	Eugeen Van Autenboer	Oude Vaartstraat 64 2300 Turnhout	014/414651
Ondervoorzitter:	Marc Van den Cloot	Salphensebaan 24 2390 Malle	03:3122654
Secretaris:	Andre Van Steenbergen	Gagelhoflaan 47 2980 Zoersel	03/3833869
	E-mail : andre.van.steenbergen@village.uunet.be		
Penningmeester:	Vic Bertels	Th. de Renesselaan 1 2390 Malle	03/3122989
	E-mail : bertelsv@worldonline.be		
Bestuursleden:			
Florent Bosch	Turnhoutsebaan 36 2390 Malle		03/3120906
Ludo Dierckx	Steenovenstraat 43 2340 Beerse		014/612165
	E-mail: dierckxgeentjens@yucom.be		
Gerard Keysers	Berkenlaan 8 2275 Poederlee		014//882284
Ingrid Lenaerts	Duifhuisstraat 3 Bus 7, B-2300 Turnhout		014/419661
Frans Renaerts	St Jozeflaan 78 B-2400 Mol		014/814827
	E-mail: frenaert@be.packardbell.org		
Andre Sannen	Achterbos 208 2400 Mol		014/319326
Wim van Hout	Polderstraat 30 2360 Oud-Turnhout		014/416572
	E-mail: wim.van.hout@village.uunet.be		
Leo Van der Straeten	Kruisboogstraat 58 B-2200 Herentals		014/215395
	E-mail: leo.vanderstraeten@pandora.be		

NUTTIGE ADRESSEN

Rijksarchief Antwerpen	D.Verstraeteplaats 5 2018 Antwerpen	03/2367300
Rijksarchief Beveren	Kruibekesteenweg 39 B.1 9120 Beveren	03/7753839
Rijksarchief Brussel	Ruisbroekstraat 2-10 1000 Brussel	02/5137680
Stadsarchief Antwerpen	Venusstraat 11 2000 Antwerpen	03/2315411
Gemeentearchief Dessel	Gemeentehuis 2480 Dessel	014/377026
Gemeentearchief Duffel	Gemeentestraat 21 2570 Duffel	015/311201
Gemeentearchief Geel	Gasthuisstraat 5 2440 Geel	014/581189
Stadsarchief Herentals	Augustijnenlaan 1 2200 Herentals	014/212800
Stadsarchief Hoogstraten	Vrijheid 149 2320 Hoogstraten	03/3145007
Gemeentearchief Kalmthout	Barreelstraat 14 2920 Kalmthout	03/6667626
Stadsarchief Lier		
Correspondentieadres:	Grote Markt 57 2500 Lier	03/4802233
Archief gevestigd:	Kardinaal Mercierplein 6 (email: archief@lier.be)	
Gemeentearchief Mol	Molenhoekstraat 2 2400 Mol	014/330970
Stadsarchief Turnhout	Stadhuis, Grote Markt 2300 Turnhout	014/443398